

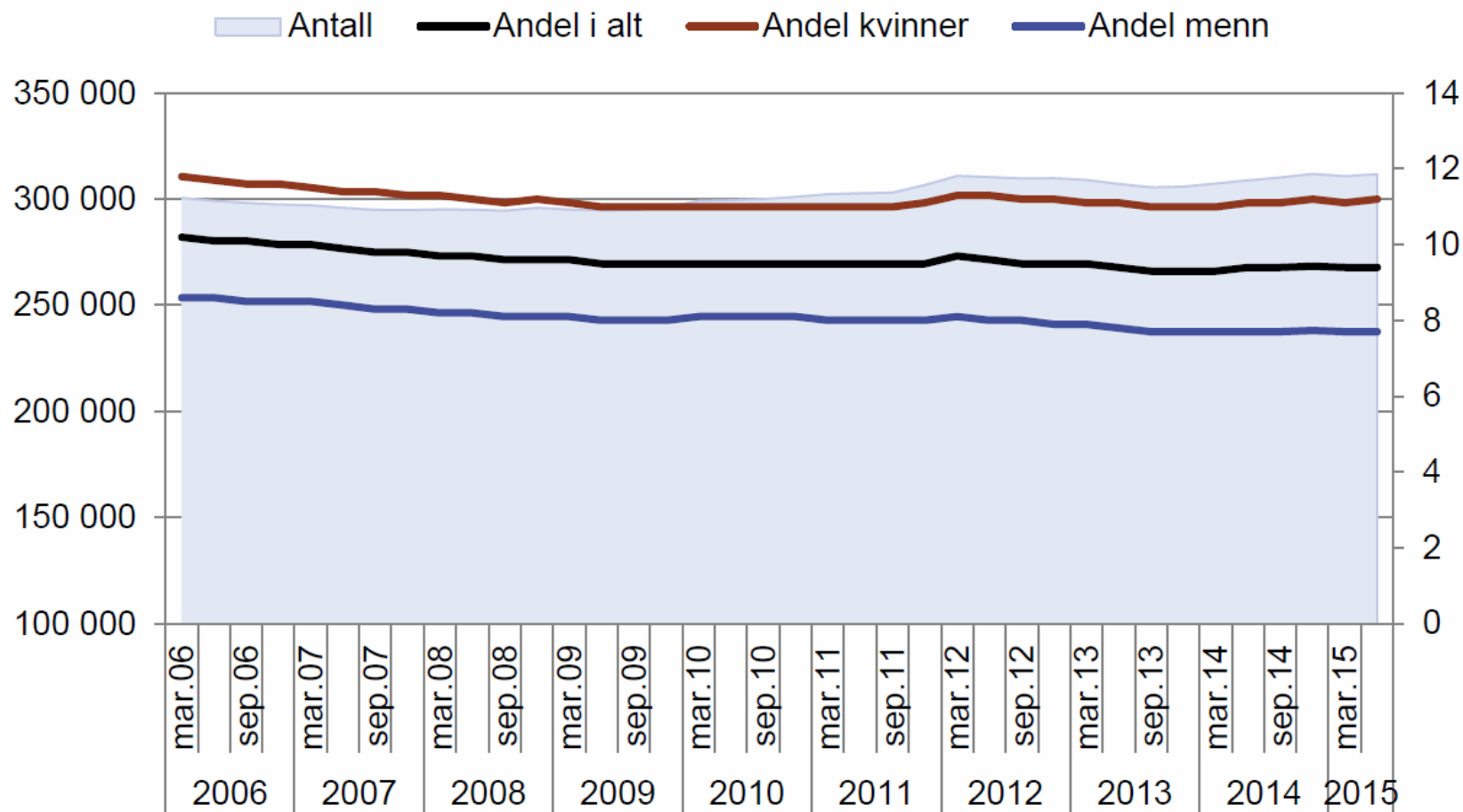
Mer arbeid med ny uføretrygd?

Knut Røed

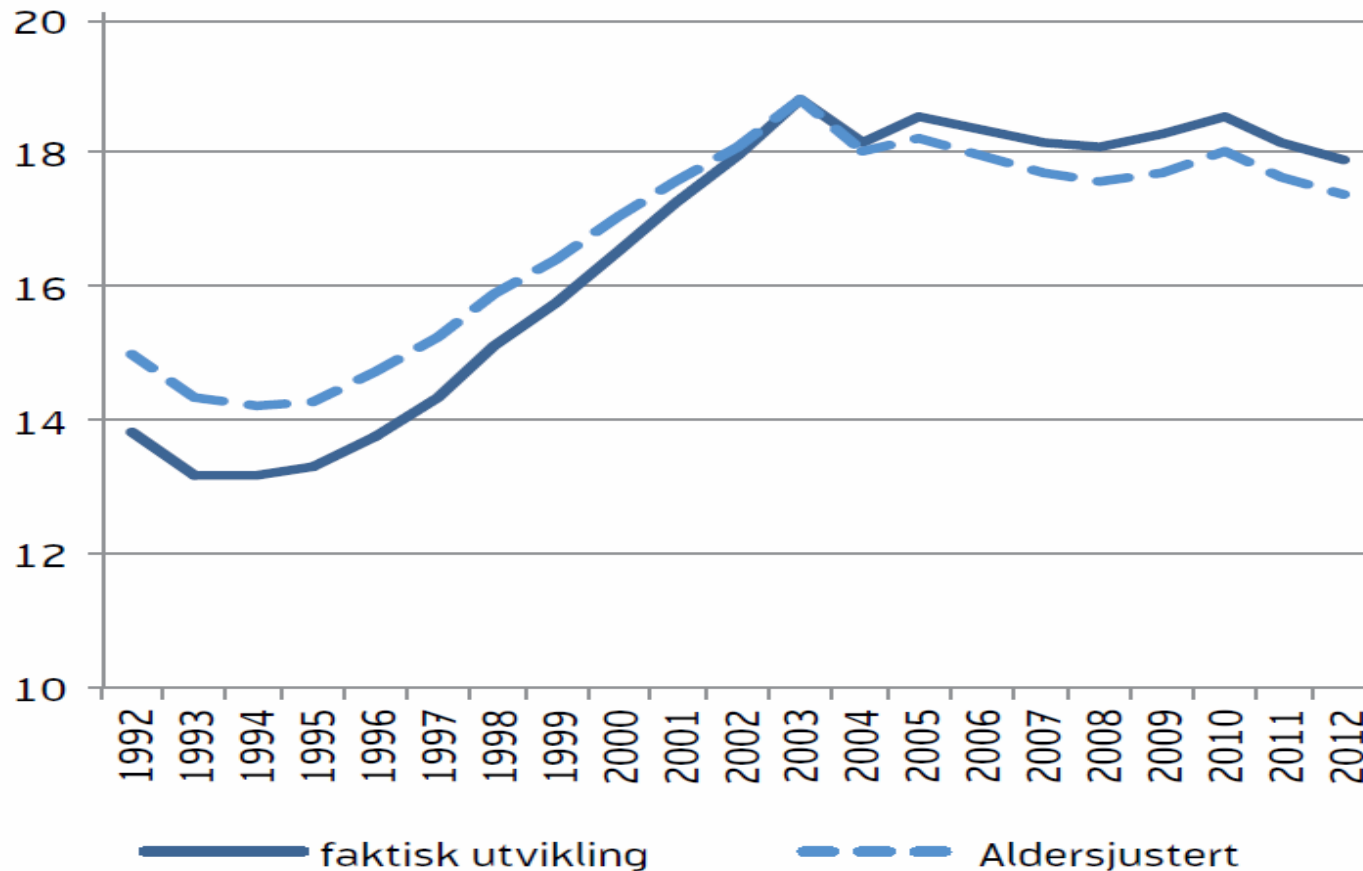
Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Ragnar Frisch Centre for Economic Research
www.frisch.uio.no

Svakt fallende uførerater det siste tiåret

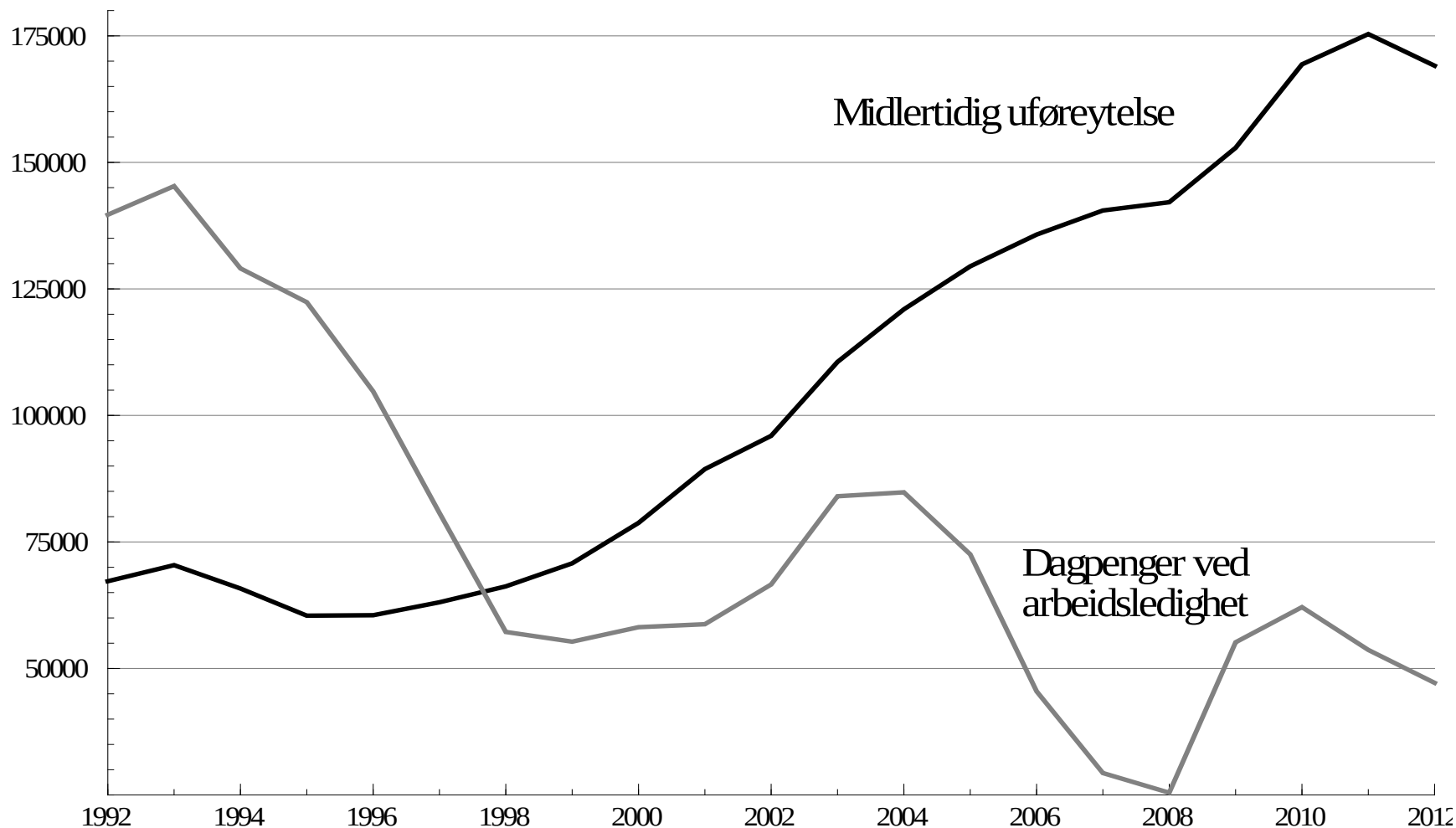
Kilde: NAV

...men over tid økning i bruken av helserelaterte trygdeytelser

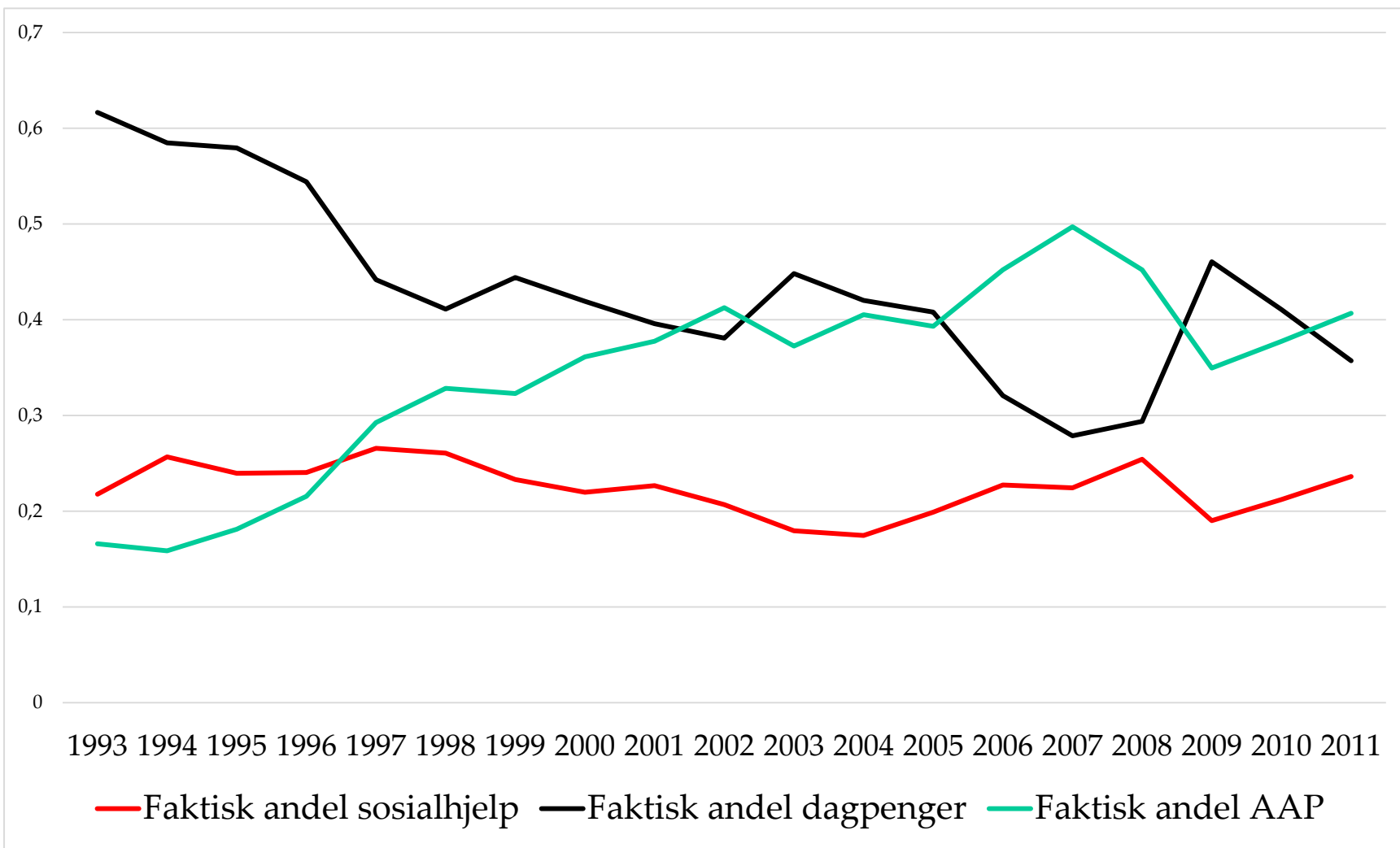

Mottakere av helserelaterte ytelser som andel av befolkningen. Faktisk og aldersjustert utvikling (Kann, Bragstad, Thune, 2013).

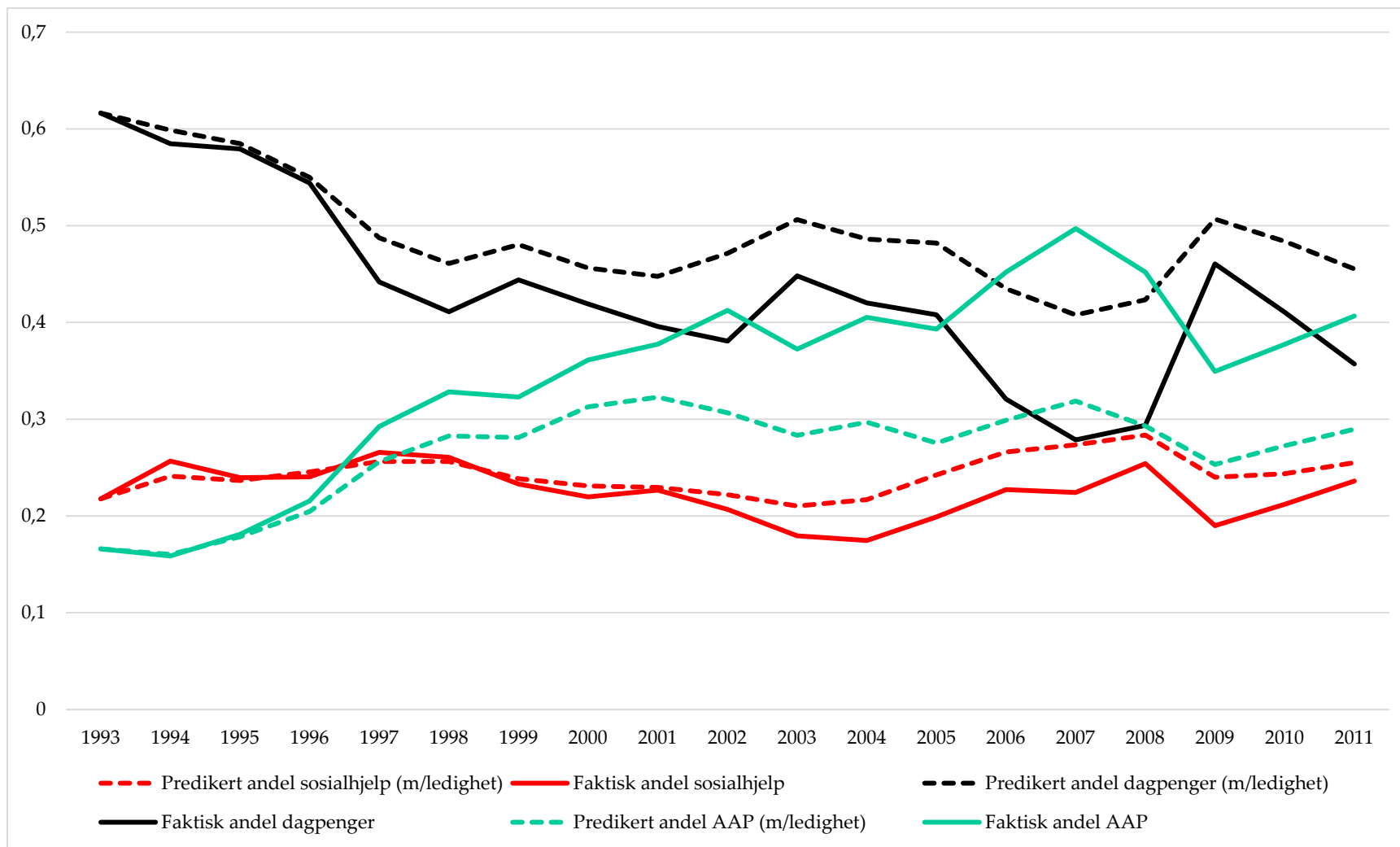
Fra arbeidsledighet til helseproblem?

Nye ytelsesmottakere, andel av totalen

...med tildelingsmønster som i 1993

« Skjult» ledighet?

(Bratsberg, Fevang, Røed, 2013)

- Tap av arbeid øker uførerrisikoen med mer enn 100 % for menn og med ca. 50 % for kvinner.
 - Tap av arbeid kan forklare ca. 28 % av uføretilstrømningen blant menn og 13 % av tilstrømningen blant kvinner.
- Stor gråsoner mellom arbeidsledighet og uførhet.

Ny uføretrygd fra 2015

Lettere å kombinere arbeid og trygd

- Mer attraktivt for uføretrygdde å arbeide
 - «Fribeløp» på 0,4G ut over «forventet arbeidsinntekt» (60,000 i en overgangsperiode for pågående trygdeforløp)
 - Ingen revurdering av uføregrad pga. arbeidsinntekt
- Tidligere studier viser at det finnes en arbeidskraftreserve blant uføre, og at utnyttelsen av denne påvirkes av hvor lønnsomt det er å jobbe.
- Lettere å gå tilbake igjen til arbeid
 - Opptjening av pensjonsrettigheter

Men: Også mer attraktivt for arbeidsføre å motta uføretrygd?

- Lønnsomt å arbeide ved siden av uføretrygd, men lite lønnsomt å vende tilbake til fullt arbeid?
- Gradert uføretrygd skvises?
 - Hvorfor være 80% ufør når man er i stand til å arbeide 20% når man kan være 100% ufør og likevel arbeide 20%?

Vanskelig å finne passende arbeid for personer med nedsatt arbeidsevne

- Nytteløst å motivere folk ut i jobber som ikke finnes
- **Vi trenger en «reform» som sikrer *etterspørsel* etter arbeidstakere med nedsatt arbeidsevne.**

Forebygge utstøtning og fremme inkludering

- Mer lønnsomt for arbeidsgivere å forebygge utstøtning (dyrere *ikke* å gjøre det).
- Reelle arbeidsevnevurderinger
- Arbeid tilpasset arbeidsevnen
 - F.eks. 40% ytelse + 60% lønn
 - Normalen: Full arbeidstid med reduserte produktivitetskrav
 - Arbeid i kommunen om ikke en finner andre alternativer